

**KAMU İKTİSADİ TEŞEBBÜSLERİ İLE FONLARIN TÜRKİYE
BÜYÜK MİLLET MECLİSİNCE DENETLENMESİNİN
DÜZENLENMESİ HAKKINDA KANUN¹**

Kanun Numarası : 3346
Kabul Tarihi : 2/4/1987
Yayımlandığı Resmî Gazete : Tarih : 9/4/1987 Sayı : 19426
Yayımlandığı Düstur : Tertip : 5 Cilt : 26

**BİRİNCİ BÖLÜM
Genel Hükümler**

Amaç

Madde 1 – Bu Kanunun amacı, kamu iktisadi teşebbüslerinin Türkiye Büyük Millet Meclisince kuruluş amaçlarına göre denetlenmesine dair usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2 – Ödenmiş sermayesinin yarısından fazlası kamu tüzelkişilerince sağlanmış olan kurumlar ile bu kurumların ödenmiş sermayesinin yarısından fazlasını sağlamış oldukları diğer kurumlar ve yukarıda sayılanlardan olmamakla beraber kendilerine bazı kamu yetki ve görevleri verilmiş olup galip vasıfları bu kamu hizmetlerini yürütmek olan ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarından olmayan özel kanunlara tabi kurumlar ve İller Bankası, bu Kanunla konulan denetime tabidirler.

Mahalli idarelerin ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının, ödenmiş sermayesinin yarısından fazlasını sağladıkları kurumlar ile bu kurumların ödenmiş sermayesinin yarısından fazlasını sağladıkları kurumlar (...) ² bu Kanunla konulan denetime tabi değildirlir.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kamu İktisadi Teşebbüsü sayılmaz. Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası ile (...) ² bu Kanunla konulan denetime tabi değildir. Sözü geçen bankaların Türkiye Büyük Millet Meclisince denetlenmesi Anayasanın 162 nci maddesinde söz konusu milli bütçenin incelenmesi yoluyla yapılır.

İKİNCİ BÖLÜM

Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu

Komisyonun kuruluşu

¹ 3/12/2010 tarihli ve 6085 sayılı Kanunun Geçici 4 üncü maddesiyle, bu Kanunda Başbakanlık Yüksek Denetleme Kuruluna yapılmış olan atıfların Sayıştay'a yapılmış sayılacağı hüküm altına alınmıştır.

² Anayasa Mahkemesinin 28/1/1988 tarihli ve E. 1987/12, K. 1988/3 sayılı Kararı ile bu maddenin ikinci fıkrasında yer alan "...ve Milletlerarası Andlaşmalar gereğince özel teşebbüsün idaresine bırakılan kurumlar..." ibaresi, üçüncü fıkrasında yer alan "...sermayesinin yarısından fazlası yukarıda anılan kişi ve kurumlar tarafından sağlanan bu Kanun kapsamına dahil olupta bankacılık alanında faaliyette bulunan kurumların bu faaliyetleri..." ibaresi iptal edilmiştir.

Madde 3 – Kamu İktisadi Teşebbüslerinin Türkiye Büyük Millet Meclisince denetlenmesini sağlamak üzere, Türkiye Büyük Millet Meclisince seçilecek 35 milletvekilinden oluşan Türkiye Büyük Millet Meclisi Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu kurulmuştur.

Bu Komisyon üyelikleri için, bir yasama döneminde iki seçim yapılır. **(Değişik son cümle: 1/12/2011-6253/41 md.)** İlk seçilenlerin görev süresi iki yıldır, ikinci devre için seçilenlerin görev süresi ise o yasama döneminin sonuna kadar devam eder.

Türkiye Büyük Millet Meclisinde mevcut siyasi parti grupları ve siyasi parti grubu mensubu olmayanlar, Meclisteki sayılarının - boş üyelikler hariç - üye tamsayısına nispet edilmesiyle bulunacak yüzde oranına uygun olarak Komisyonda temsil edilirler. Siyasi parti grubu mensubu olmayanların temsili siyasi parti gruplarının temsili engelleyecekse, siyasi parti grupları herhalde kendilerine düşen sayıları aşmamak şartıyla tercih olunur.

Komisyonun Başkan, Başkanvekili, Sözcü ve Katip seçimi³

Madde 4 – Türkiye Büyük Millet Meclisi Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu, dönem başında iki yıl için bir başkan, bir başkanvekili, bir sözcü ve bir de katip seçer. **(Değişik son cümle: 1/12/2011-6253/41 md.)** İkinci devre için seçilenlerin görev süresi o yasama döneminin sonuna kadar devam eder.

Altkomisyonların ve raportörlerin seçimi

Madde 5 – Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu Başkanı, Komisyonun tasvibini almak suretiyle kamu iktisadi teşebbüslerinin durumunu incelemek üzere raportörler seçebilir ve alt komisyonlar kurabilir. **(Değişik son cümle: 1/12/2011-6253/41 md.)** Alt komisyonlar da, ilk devre için iki yıl, ikinci devre için ise o yasama döneminin sonuna kadar görev yaparlar.

Başkan, başkanvekili, sözcü ve katip altkomisyonlarda lüzumu halinde görev alabilirler.

Komisyonun toplantı ve karar yetersayı

Madde 6 – Türkiye Büyük Millet Meclisi Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu, üye tamsayısının en az üçte biri ile toplanır ve toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile karar verir; ancak karar yeter sayısı hiç bir şekilde üye tam sayısının dörtte birinin bir fazlasından az olamaz.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Kamu İktisadi Teşebbüslerinin Denetlenmesi

Komisyonun İnceleme Usulleri

Madde 7 – Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu, Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulunun raporlarıyla Cumhurbaşkanlığının sevkedeceği diğer raporları ve varsa kendisince tespit edilen konuları inceler. Her teşebbüsün bilançosu ile netice hesaplarını kapsaması gereken bu raporlar; ilgili bakanlıkların görüşleri ve denetlenen kuruluşların cevapları ile

³ 1/12/2011 tarihli ve 6253 sayılı Kanununun 41 inci maddesiyle, bu maddede yer alan “iki yasama yılı” ibaresi “iki yıl” şeklinde değiştirilmiştir.

birlikte, en geç ertesi yılın Aralık ayı sonuna kadar Cumhurbaşkanlığınca, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulur.⁴

Başkanlığa sunulan raporlar, üç gün içinde Komisyona havale edilir. Komisyon, incelemelerini, raporun kendisine havale edilmesinden itibaren doksan gün içinde tamamlar.

Komisyon ve altkomisyonlar, denetleyecekleri kuruluşların durumunu, ulusal ekonomiye faydalı olabilmeleri için özerk bir tarzda, ekonominin kuralları ve ekonomik gerekler dahilinde, verimlilik ve karlılık ilkeleri doğrultusunda yönetilerek, kuruluş amaçlarına ulaşmalarını teminen; faaliyetlerinin mevzuata, uzun vadeli kalkınma planına ve planın uygulama programlarına uygunluğu yönlerinden inceler.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin denetimine tabi kamu iktisadi teşebbüsleri ile bu kamu iktisadi teşebbüslerinin iştirakiyle kurulan diğer kamu kuruluşlarının denetimi, üst teşebbüsün denetimi ile bir arada yapılır. Değişik kamu kuruluşlarının iştirakiyle kurulmuş olan böyle bir teşebbüsün hangi üst teşebbüsle bir arada de-netime tabi tutulacağı hususunda esas, ödenmiş iştirak miktarı üstünlüğüdür. Bu miktarlar eşitse, bu husus, Komisyonca karara bağlanır.

İnceleme ve değerlendirme, esas olarak dosya üzerinde yapılır. Komisyonun çalışmaları sırasında denetlenen kuruluşların yöneticileri ve ilgili buldukları bakanlık temsilcileri ile Devlet Planlama Teşkilatı, Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı, Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu yetkilileri bulunur ve gerekirse dinlenir.

Komisyon Başkanı, gerekli gördüğünde altkomisyonlar eliyle, kuruluşlarda yerinde inceleme yaptırır.

Merkezleri Başkentten başka bir yerde bulunan kamu iktisadi teşebbüslerinin denetimi için raportörler veya altkomisyonların en fazla onbeş gün süreyle Ankara dışına gitmelerine Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonunca karar verilebilir. Bu karar, gerekli yolluğun tahakkuku için Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına bir yazı ile bildirilir.

Altkomisyonlar ve raportörler, inceleme sonuçlarını Komisyon Başkanına sunarlar. Komisyon, altkomisyonların ve raportörlerin raporlarını, Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu raporları ve ilgili kuruluş ve bakanlıkların görüşleriyle birlikte ele alarak, kuruluşların durumlarını yeniden inceler ve bunların bilanço ve netice hesaplarını tasvip ederek yönetim kurullarının ibra edilmesine veya bilanço ve netice hesaplarını tasvip etmeyerek yönetim kurullarının ibra edilmemesine gerekçeli olarak karar verir.

Komisyonun, bütün kamu iktisadi teşebbüslerini kapsamaması gereken, tasvibe ve genel görüşmeye sunulan raporları basılıp Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerine dağıtılır, dağıtım tarihindeki Türkiye Büyük Millet Meclisi tutanağına eklenir ve Cumhurbaşkanlığına iletilir.⁵

Komisyon raporunun kesinleşmesi

⁴ 2/7/2018 tarihli 703 sayılı KHK'nin 53 üncü maddesiyle, bu fıkrada yer alan "Başbakanlığın" ibaresi "Cumhurbaşkanlığının" şeklinde "Başbakanlıkça" ibaresi "Cumhurbaşkanlığınca" şeklinde değiştirilmiştir.

⁵ 2/7/2018 tarihli 703 sayılı KHK'nin 53 üncü maddesiyle, bu fıkrada yer alan "Hükümete" ibaresi "Cumhurbaşkanlığına" şeklinde değiştirilmiştir.

Madde 8 – Dağıtılan rapora; siyasi parti grupları, 20 milletvekili veya Cumhurbaşkanı dağıtım tarihinden itibaren 15 gün içinde itiraz edebilir. Bu süre içinde itirazda bulunulmazsa, Komisyon raporu kesinleşir.⁶

İtiraz, incelenen kuruluşlardan hangilerinin bilanço ve netice hesaplarına yapılacaktır; gerekçe gösterilerek ve yazılı olarak Komisyon Başkanlığına bildirilir.

İtiraz olunan raporlar, Komisyonca itiraz süresinin bitiminden itibaren en çok 30 gün içinde itiraz olunan hususlara dair Komisyonun görüşü ile birlikte Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulur.

Bu raporlar, Genel Kurulda öncelikle görüşülür.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu raporu hemen gündemine alır ve 20 gün içerisinde bu rapor üzerinde genel görüşme açar, genel görüşme en çok 15 gün sürer. Bu genel görüşme sonunda Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu, bilançolarla netice hesaplarını tasvip etmek suretiyle kamu iktisadi teşebbüslerinin yönetim kurullarının ibra edilmesini karara bağlar veyahut bilançolarla netice hesaplarını tasvip etmemek suretiyle kamu iktisadi teşebbüslerinin yönetim kurullarının ibra edilmesini reddeder.

Genel görüşmeye tabi olan kuruluşlar

Madde 9 – 2 nci maddenin birinci fıkrası hükmüne tabi olup da, genel kurulları Türk Ticaret Kanununa veya özel kanunlarına tabi şirket ve kurumlar hakkında da, 7 ve 8 inci madde hükümleri uygulanır. Ancak, bunların bilanço ve netice hesaplarıyla ilgili olarak Komisyonca, yine bilanço ve netice hesapları ile bunlar hakkında Komisyonca, hazırlanan raporlarla ilgili olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda herhangi bir oylama yapılamaz ve bunların yönetim kurullarının ibra edilmesi veya edilmemesi hususunda karar verilemez; bu raporlar, sadece genel görüşme konusu olur.

Kararların yayımlanması

Madde 10 – Komisyonca karara bağlanıp süresi içinde kesinleşen veya itiraz üzerine Genel Kurulca tasvip edilen veya edilmeyen bilançolarla netice hesapları veya mali durumları gösteren tablolar ibra edilme veya edilmeme kararı ile birlikte Resmi Gazete'de yayımlanır.

İbra etmeme kararlarının ilgili mercilere bildirilmesi

Madde 11 – İbra edilmeyen kuruluşların sorumluları hakkında genel hükümlere göre adli kovuşturma veya işlem yapılabilmesi için karar, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca, Cumhurbaşkanlığına ve ilgili adli mercie bildirilir.⁷

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

⁶ 2/7/2018 tarihli 703 sayılı KHK'nin 53 üncü maddesiyle, bu fıkrada yer alan "Hükümet" ibaresi "Cumhurbaşkanı" şeklinde değiştirilmiştir.

⁷ 2/7/2018 tarihli 703 sayılı KHK'nin 53 üncü maddesiyle, bu maddede yer alan "Başbakanlığa" ibaresi "Cumhurbaşkanlığına" şeklinde değiştirilmiştir.

Fonların Denetlenmesi

Denetim Usulü

Madde 12 – (İptal: Anayasa Mah. 28.1.1988 tarih ve E. 1987/12, K. 1988/3 sayılı Kararı ile. Bu karar 7.4.1989 tarihinde yürürlüğe girecektir.)

BEŞİNCİ BÖLÜM

Son Hükümler

Uygulanacak İçtüzük

Madde 13 – Türkiye Büyük Millet Meclisi Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonunun ve altkomisyonlarının çalışmalarında, bu Kanunda sarahat olmayan hallerde, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü hükümleri uygulanır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü gereğince komisyonlar üzerinde haiz olduğu denetleme yetkisine bu Komisyon için de haizdir.

Yürürlükten kaldırılan kanunlar

Madde 14 – 12/5/1964 tarihli ve 468 numaralı Kamu İktisadi Teşebbüslerinin Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun ile ek ve değişiklikleri yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçici Madde – Denetimleri bu Kanunun 2 nci maddesinin son fıkrası hükümlerine tabi kuruluşların henüz sonuçlanmamış, önceki yıllara ilişkin faaliyetlerinin denetimleri de bu Kanun hükümleri dairesinde yapılır.

Yürürlük

Madde 15 – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 16 – Bu Kanunun; Yasama Organıyla ilgili hükümlerini Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı, diğer hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

**3346 SAYILI KANUNA EK VE DEĐİŐİKLİK GETİREN MEVZUATIN VEYA
ANAYASA MAHKEMESİ İPTAL KARARLARININ YÜRÜRLÜĞE GİRİŐ
TARİHLERİNİ GÖSTERİR LİSTE**

Deđiőtiren Kanunun/ KHK'nin veya İptal Eden Anayasa Mahkemesi Kararının Numarası	3346 Sayılı Kanunun DeđiŐen veya İptal Edilen Maddeleri	Yürürlüğe GiriŐ Tarihi
Anayasa Mahkemesinin 28/1/1988 tarihli ve E. 1987/12, K. 1988/3 sayılı Kararı	2	Yayımindan altı ay sonra (7/4/1989)
6253	3, 4, 5	18/12/2011
KHK/703	7,8,11	24/6/2018 tarihinde birlikte yapılan Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanlığı seçimleri sonucunda Cumhurbaşkanının andiçerek göreve başladığı tarihte (9/7/2018)